

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัย การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชน ครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพ อายุ และการศึกษาต่างกันต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย

สมมติฐานการวิจัย

1. การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนที่มีอาชีพ อายุ และการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำนวน 648 คน (สำนักทะเบียนท้องถิ่น. 2549 : 3)

2. **กลุ่มตัวอย่าง** การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 41- 42) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 247 คน

3. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทาง โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เป็นแบบสอบถามรายการ (Check Lists) จำนวน 2 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่าของ ลิเคิร์ต (Likert Five Rating Scales) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 45) โดยมี 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

4. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าชุมชนรวมทั้งสิ้น 41 ชุมชน เพื่อขอความร่วมมือและประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล ก่อนที่ผู้วิจัยจะเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4.2 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองใช้แบบสอบถามจำนวน 247 ฉบับ นำไปฝากไว้ที่หัวหน้าชุมชนทั้ง 41 ชุมชนเป็นเวลา 2 สัปดาห์ จึงจะเดินทางไปเก็บแบบสอบถามดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง

5. **การวิเคราะห์ข้อมูล** เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นที่เรียบร้อยแล้วผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด ปรากฏว่าสมบูรณ์และถูกต้องทุกฉบับ

5.2 นำแบบสอบที่สมบูรณ์ ลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)

5.3 นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อ โดยกำหนดไว้ 5 ระดับตามวิธีการของ ลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 93 - 95)

5.4 นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยกำหนดค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ของคะแนน แล้วนำมาแปลความหมายตามเกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ย

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) และ F-test (One Way Analysis of Variance) และหากพบความแตกต่างจะทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD. (least Significant Different) ของ Scheffe' (บุญชม ศรีสะอาด 2545: 119)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชน ได้ผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 จำแนกโดยอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการ จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 รองลงมา อาชีพรับจ้าง จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 ถัดมา อาชีพค้าขาย จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 และสุดท้าย อาชีพเกษตรกรกรรม จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4

1.2 จำแนกโดยการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 รองลงมา ระดับปริญญาตรีขึ้นไปจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 ถัดมา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 20.6 และมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 สุดท้าย ระดับอนุปริญญา/ปวส... จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3

1.3 จำแนกโดยอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 รองลงมา อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 ถัดมา อายุระหว่าง 26 – 40 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 สุดท้าย อายุระหว่าง 18 – 25 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3

2. ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.47$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.38$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.37$) ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.33$) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.08$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 2.94$) พิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ เทศบาลบังคับใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ด้วยความถูกต้อง และยุติธรรม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มีความเป็นธรรมกับทุกคน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของเทศบาลมีความชัดเจน ประชาชนสามารถวิพากษ์วิจารณ์ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของเทศบาลได้อย่างอิสระ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เทศบาลเผยแพร่ร่างกฎ ระเบียบ ข้อบังคับก่อนการประกาศใช้

2.2 ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากจำนวน 3 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ผู้บริหารเทศบาลมีคุณธรรมเหมาะสม เทศบาลส่งเสริมให้ประชาชนพัฒนาตนเองด้วยหลักคุณธรรม เทศบาลยึดมั่นความถูกต้องดีงาม ในการดำเนินงาน เทศบาลบริหารงานด้วยหลักคุณธรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เจ้าหน้าที่ของเทศบาลยึดมั่นหลักคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

2.3 ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 6 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของเทศบาลได้อย่างอิสระ เทศบาลบริหารงานด้วยความสุจริต โปร่งใสประชาชนรับรู้การดำเนินงานของเทศบาลอย่างโปร่งใส ประชาชนรับรู้เรื่องการจัดซื้อ จัดจ้าง ของเทศบาลอย่างเปิดเผย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ประชาชนมีโอกาสดูตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลอย่างอิสระ

2.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ประชาชนมีส่วนในการแก้ไขปัญหาชุมชน ประชาชนมีโอกาสในการเสนอแนะทางพัฒนา หรือแก้ไขปัญหาชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์ข้อดี ข้อเสีย เกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาล ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาเทศบาล และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ประเมินผล การดำเนินงานของเทศบาล

2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 4 ข้อ อยู่ในระดับมากจำนวน 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ผู้บริหารเทศบาลมุ่งมั่นปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ผู้บริหารเทศบาลดำเนินการตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ เทศบาลเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาชุมชน เทศบาลดำเนินงานตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทันทั่วถึง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เทศบาลรับผิดชอบต่อผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินงาน

2.6 ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 4 ข้อ อยู่ในระดับมากจำนวน 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ เทศบาลดำเนินงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จำนวนบุคลากรในเทศบาลมีความเหมาะสม เทศบาลมีวิธีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เทศบาลมีวัสดุอุปกรณ์เหมาะสมกับภารกิจ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เทศบาลใช้จ่ายงบประมาณด้วยความประหยัด

3. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวม จำแนกตาม อาชีพ โดยรวม และจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวม จำแนกตาม อาชีพ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า

3.1 คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย โดยรวม แตกต่างกับ คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพค้าขาย

3.2 คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพค้าขาย มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย โดยรวม แตกต่างกับ คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพข้าราชการ

3.3 คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพค้าขาย มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย โดยรวม แตกต่างกับ คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพรับจ้าง

3.4 คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพรับจ้าง มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย โดยรวม แตกต่างกับคณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพข้าราชการ

4. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวม จำแนกตาม การศึกษา โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า

4.1 คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย โดยรวม แตกต่างกับ คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษามัธยมตอนปลาย

4.2 คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย โดยรวม แตกต่างกับ คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษานุปริญญา/ปวส...

4.3 คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย โดยรวม แตกต่างกับ คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาศรีปริญญาตรีขึ้นไป

4.4 คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมตอนต้น มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย โดยรวม แตกต่างกับ คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษานุปริญญา/ปวส...

4.5 คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมตอนต้น มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย โดยรวม แตกต่างกับ คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาศรีปริญญาตรีขึ้นไป

4.6 คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมตอนปลาย มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย โดยรวม แตกต่างกับ คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษานุปริญญา/ปวส...

5. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำแนกตาม อายุ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านพบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุ แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า

5.1 คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุ 18-25 ปี มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย โดยรวม แตกต่างกับ คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป

5.2 คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุ 26-40 ปี มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย โดยรวม แตกต่างกับ คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป

5.3 คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุ 41-50 ปี มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย โดยรวม แตกต่างกับ คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป

อภิปรายผล

จากข้อค้นพบที่ได้วิจัย การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชน มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวม พบว่า ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือ ปานกลาง สอดคล้องกับ พระมหาสมณธยา ชาเสน (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาทัศนคติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมุกดาหารต่อการปฏิรูปการเมืองตามแนวธรรมาภิบาล ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมุกดาหาร มีทัศนคติต่อการปฏิรูปการเมืองตามแนวทิศธรรมาภิบาล อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ สุวกิจ ศรีปีดดา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณี สถาบันราชภัฏมหาสารคาม พบว่า สถาบันราชภัฏมหาสารคามมีค่าระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ มีค่าระดับการปฏิบัติงานเป็นร้อยละ 66.182 สอดคล้องกับ บอริณ เรือขวางเพชร (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ทัศนคติของข้าราชการกรมสรรพากร ต่อธรรมาภิบาลในการกำกับดูแลผู้เสียภาษี ศึกษาเฉพาะกรณี ส่วนกำกับดูแลผู้เสียภาษี สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อธรรมาภิบาลในการกำกับดูแลผู้เสียภาษีในด้านต่างๆ (ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน การปกครองและบังคับบัญชา ความก้าวหน้าในการทำงาน การวางแผนการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน) อยู่ในระดับปานกลาง และมีทัศนคติในการปฏิบัติงานการกำกับดูแลผู้เสียภาษีของเจ้าหน้าที่ผู้กำกับดูแลอยู่ในระดับปานกลาง และความพึงพอใจทุกๆ ด้านมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการมีธรรมาภิบาลในการกำกับดูแลผู้เสียภาษีที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การที่ผลการวิจัย การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า

1.1 ผู้บริหารของเทศบาลยังเอาใจใส่ต่อการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายที่แสดงไว้กับประชาชนซึ่งสอดคล้องกับหลักความรับผิดชอบต่อหลักธรรมาภิบาล และสามารถดำเนินงานให้เห็นเป็นรูปธรรมได้จากหลายๆ โครงการซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ อีกทั้งยังแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนได้ทันทั่วถึงที่ ประกอบกับผู้บริหารส่วนใหญ่ในเทศบาลมีระดับการศึกษาสูง และมีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับประชาชนมาหลายสมัย ดังนั้น ย่อมเห็นปัญหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นได้อย่างลึกซึ้ง

1.2 พนักงานของเทศบาลยังปฏิบัติหน้าที่เอื้ออำนวยประ โยชน์สุขให้เกิดกับประชาชน โดยร่วมมือกันทำงานอย่างเป็นทีมซึ่งสอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วมของธรรมาภิบาล เพื่อให้บริการประชาชน ทั้งในและนอกสถานที่ทำงานด้วยความเต็มใจ อีกทั้งยังสามารถตอบสนองนโยบายของฝ่ายบริหารได้อย่างเข้าใจ หรือสามารถแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติตามขั้นตอน วิธีการที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การดำเนินการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทันทั่วถึง

1.3 วัสดุอุปกรณ์ ที่เพียงพอ และเหมาะสมในการดำเนินงาน และการจัดซื้อ จัดจ้าง วัสดุ ครุภัณฑ์ มีการประมวลอย่างเป็นระบบที่สามารถตรวจสอบได้ อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประมวล โดยดูได้จากข้อมูลข่าวสารราชการที่เปิดเผยไว้หน้าเทศบาลหรือส่งไปที่ชุมชนทั้ง 41 ชุมชน ที่สำคัญฝ่ายบริหาร และพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการอำนวยความสะดวกเมื่อประชาชนเข้าไปใช้บริการในขณะนั้นได้อย่างคุ้มค่า

1.4 งบประมาณ เทศบาลยังใช้จ่ายงบประมาณในโครงการต่างๆ ได้อย่างคุ้มค่าซึ่งสอดคล้องกับหลักความคุ้มค่า ของธรรมาภิบาล และอยู่ในระดับเป็นที่น่าพอใจระดับหนึ่ง จะเห็นได้จากโครงการที่เทศบาลได้ดำเนินงานอยู่ในขณะนี้เห็นเป็นรูปธรรมหลายๆ โครงการ เช่น โครงการสร้างสวนสาธารณะ โครงการบำบัดน้ำเสีย โครงการสร้างถนนคอนกรีต เป็นต้น โดยได้รับงบประมาณมาจากรัฐบาลจัดสรรมาให้ และงบประมาณจากภาษีของประชาชน อีกทั้งเทศบาลยังได้บริหารงบประมาณเหล่านั้นให้เกิดความคุ้มค่า ประหยัด และประสิทธิภาพ ตามโครงการต่างๆ ดังที่กล่าวมา เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย

ดังนั้น การดำเนินงานของเทศบาลเมืองหนองคายจึงอยู่ระดับปานกลาง ประชาชนยังให้ความไว้วางใจการบริหารงานผู้บริหารชุดนี้ ประกอบกับ เทศบาลเมืองหนองคาย ได้รับรางวัลการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี 2 ปีซ้อน (รายงานกิจการประจำปี : 2547) จึงดำเนินงานได้ตรงตามกับหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับเป็นที่น่าพอใจของคณะกรรมการชุมชน แต่ถึงอย่างไรก็ตามก็ยังมีข้อบกพร่องอีกหลายประการที่เทศบาลต้องรีบดำเนินการ โดยเร็ว ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของ

การเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลทางราชการ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน การบริหารงานด้วยความโปร่งใส การดำเนินงานโดยยึดหลักนิติธรรม ซึ่งยังมีไม่มากเท่าที่ควร

2. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคายจำแนกตามอาชีพ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สอดคล้องกับ วรพจน์ ประชิตวัตติ (2541 : 54 - 57) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี อาชีพ แตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกัน สอดคล้องกับ วิทยา บุญยะเวชชีวิน (2542 : 87 - 88) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นต่างกัน สอดคล้องกับ สามารถ ก้อนจันทร์ (2541 : 58 - 61) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า อาชีพต่างกัน ที่เข้ามาอยู่ในตำบล มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น การที่ผลการวิจัย คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด อาจเป็นเพราะว่า อาชีพของคณะกรรมการชุมชนมีความหลากหลายมีแนวคิดทัศนคติต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคายที่แตกต่างกัน ดังนี้

2.1 คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพเกษตรกรรม มีแนวคิดต่างจากคณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพค้าขาย เนื่องจากว่า อาชีพเกษตรกรรม มุ่งทำงานในเรื่องของการเกษตรเวลาส่วนมากที่ใช้ไปในชีวิตประจำวันก็อยู่ที่การเกษตรไม่ค่อยมีเวลาในการสนใจรับรู้การดำเนินงานของเทศบาลเท่าที่ควร และอาชีพค้าขายก็เป็นอาชีพที่มีการพบปะสนทนาผู้คนที่มาซื้อขาย จากประชาชนที่มีหลากหลายสาขาอาชีพ และได้รับรู้ข้อมูลสารสนเทศจากประชาชนที่มาซื้อสินค้าและร่วมสนทนาเกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมือง และได้รับความรู้การดำเนินงานของเทศบาล เช่น ได้รับรู้การจัดซื้อจัดจ้างอย่างอิสระ ได้รับรู้เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาชุมชน การกำหนด

แผนพัฒนาเทศบาล และได้มีโอกาสในการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของเทศบาลได้อย่างอิสระ เป็นต้น

2.2 คณะกรรมการชุมชนที่ประกอบอาชีพค้าขายยังมีทัศนคติแตกต่างกับ คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพรับจ้าง เนื่องจากว่า กลุ่มอาชีพรับจ้างมุ่งทำงานในสถานที่ทำงาน ที่ตนทำงานซึ่งจำกัดวงแคบ หรือบางครั้งไม่สามารถสนทนาแบบนั่งคุยกันเป็นกิจลักษณะและ นำเอาประเด็นเกี่ยวกับเรื่องของการดำเนินงานมาสนทนากันมากเท่าไรหรืนัก เนื่องจากเงื่อนไข ทางด้านเวลาที่เร่งรัดให้งานเสร็จตรงตามกำหนดของนายจ้าง เวลาที่จะมานั่งสนทนากันก็ยาก และความคิดเห็นก็จะอยู่ในวงแคบไม่กว้างมากเท่ากับอาชีพค้าขายที่ต้องพบปะผู้คนที่มาซื้อของ อยู่เป็นประจำ เมื่อพิจารณาคุณผลการวิจัยจะพบว่า การมีส่วนร่วม มีน้อย และยังอาชีพรับจ้างที่ไม่ได้มีโอกาสได้สนทนา แลกเปลี่ยนความคิดด้วยแล้วก็ยิ่งจะไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมใน กิจกรรมต่างๆ อีกด้วย และยังมีความคิดที่แตกต่างจากอาชีพค้าขายมากขึ้น โดยเฉพาะใน ประเด็นหลักการมีส่วนร่วม และประเด็นหลักความโปร่งใสของการบริหารงานของเทศบาลที่ อยู่ในระดับน้อย

2.3 อาชีพข้าราชการที่มีทัศนคติแตกต่างกับอาชีพรับจ้าง เนื่องจากว่า อาชีพรับราชการ เป็นอาชีพที่มีเกียรติและเป็นอาชีพที่อยู่ใกล้ชิดกับเทศบาล หรือรู้การทำงาน of เทศบาล ได้อย่าง ดี รู้จักระบบการดำเนินงานของ ภาครัฐเป็นอย่างดี เพราะเทศบาลดำเนินงาน โดยยึดระบบ ราชการในการบริหารงานบ้านเมือง ดังนั้น ไม่ว่าเทศบาลจะดำเนินงานในลักษณะใดก็ตาม ก็ล้วนแล้วแต่ยึดระบบราชการ อาชีพรับราชการจึงอยู่ใกล้ชิดกับการดำเนินงานของเทศบาลมาก ย่อมมีความคิดเห็นที่แตกต่างจากอาชีพรับจ้าง ไม่ว่าเทศบาลจะดำเนินงานด้านหลักนิติธรรม หลัก คุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า ก็ย่อมมี วิจารณ์งานที่ละเอียดอ่อนมากกว่าในการพิจารณาการทำงาน of เทศบาล

ดังนั้น ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตาม หลักธรรมาภิบาลของตามเทศบาลเมืองหนองคาย โดยรวม และจำแนกเป็นรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตาม หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จำแนกตามการศึกษา โดยรวมและจำแนกเป็น รายด้าน พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการ ดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สอดคล้องกับ สุวรรณ ทองคำ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพการบริหารงานตามหลัก
 ธรรมาภิบาลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี ผลการศึกษาพบว่า
 ผู้บริหาร โรงเรียนที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่บริหารงานตามหลัก
 ธรรมาภิบาลในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ แพทยา แก้วพวง (2533: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัจจัย
 ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการบริหารการพัฒนาท้องถิ่น ผลการ
 ศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้าน ได้แก่ การมีระดับ
 การศึกษาสูง

การที่ผลการวิจัย คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อ
 การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย แตกต่างกัน
 อาจเป็นเพราะว่า การศึกษาเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ทัศนคติ ระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน
 ของเทศบาลว่าอยู่ในระดับใด และมีความแตกต่างกันมากน้อยแค่ไหน ซึ่งความคิดเห็นของ
 คณะกรรมการชุมชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลก็มีความแตกต่างกัน ตามระดับการศึกษา
 แต่ละระดับของคณะกรรมการชุมชน ดังนี้

3.1 คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีระดับความคิดเห็น
 แตกต่างจาก คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย เนื่องจากว่า ระดับ
 ประถมศึกษาเป็นการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานทุกกระบวนการวิชา ซึ่งยังไม่ได้มีการเรียนรู้ที่สลับซับซ้อน
 เท่าไรนัก แนวคิด ก็เป็นในลักษณะที่อยู่ในช่วงแคบๆ ยังไม่มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เป็นแต่
 เพียงว่า จดจำแล้วปฏิบัติ ซึ่งถือว่าเป็นพื้นฐานขั้นต้นของทุกวิชา เมื่อแสดงความคิดเห็นก็จะอยู่
 ในช่วงแคบๆ ยังไม่ลึกลงไป ในรายละเอียดเท่าไรนัก และในกรณีของการศึกษาระดับมัธยม
 ปลายก็จะเป็นระดับที่เริ่มมีการเรียนรู้ในระดับที่เข้มข้นขึ้นมา ถือได้ว่า เป็นการยกระดับการคิด
 ที่เป็นระบบขึ้นมาอีกขั้นหนึ่ง และเป็นการมองปัญหา มองประเด็นของปัญหา ได้ละเอียดขึ้น

3.2 คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษานุปริญญา/ปวส. และระดับการศึกษา
 ปริญญาตรีขึ้นไป ก็มีแนวความคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานแตกต่างกันกับคณะกรรมการชุมชนที่
 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาเช่นเดียวกันกับที่กล่าวมาข้างต้น

3.3 คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นที่
 แตกต่างจากคณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. และปริญญาตรีขึ้นไป
 เนื่องจากว่า ระดับการศึกษามัธยมศึกษาต้น เป็นช่วงที่เริ่มเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ที่มีการคิด
 อย่างเป็นระบบอีกขั้นหนึ่ง มีระเบียบ วิธีการคิดที่เพิ่มขึ้นอีกขั้นหนึ่ง แต่ก็ยังเป็นระดับต้นอยู่ ซึ่ง
 ยังไม่มีอะไรที่สลับซับซ้อนขึ้นมา คือ เพิ่งจะเริ่มเข้าสู่การกระบวนการคิดวิเคราะห์แบบค่อยเป็น

ค่อยไป ยังไม่ถึงกับยาก ดังนั้น ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของ การเผยแพร่ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ การส่งเสริมให้การทำงานด้วยระบบคุณธรรมของเทศบาล การรับรู้การจัดซื้อจัดจ้างอย่างเปิดเผย การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาชุมชน เป็นต้น ก็ยังไม่ละเอียดเท่าที่ควรนัก เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างกับคณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา และระดับปริญญาตรีขึ้นไป ก็พบว่า มีความแตกต่างกันในด้านความคิด และการตัดสินใจในการแสดงความคิดเห็นอย่างมาก

ดังนั้น คณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาสูงกว่าเป็นผู้ที่มีหลักการคิดวิเคราะห์ได้ดีกว่ามองการดำเนินงานของเทศบาลเมืองหนองคาย ได้ละเอียดกว่าและเห็นประโยชน์ความสำคัญของการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล อีกทั้งคณะกรรมการชุมชนที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย โดยรวม และจำแนกเป็นรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้ที่มีการศึกษาสูงขึ้น ระดับความคิดเห็นก็จะสูงขึ้นตามลำดับ

4. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จำแนกตาม อายุ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุ แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อ การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวม และจำแนกเป็นรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สอดคล้องกับ สุรปรีชา ลาภบุญเรือง (2530: 65-67) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภออมลาคาญ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมืองมาก และปัจจัยทางด้านอายุที่ต่างกันมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง สอดคล้องกับ สุรพล สายสัมพันธ์ (2530:56 - 57) ได้ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการหมู่บ้าน อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ พบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นองค์กรที่เหมาะสมในการพัฒนาหมู่บ้าน กรรมการหมู่บ้านอายุต่ำกว่า 35 ปี มีส่วนร่วมในกิจกรรมสูงสุด กรรมการหมู่บ้านจะมีส่วนร่วมใน โครงการที่หมู่บ้านริเริ่มจัดทำมากกว่าโครงการประเภทอื่นๆ

การที่ผลการวิจัย คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่า ช่วงอายุมีผลต่อการแสดงทัศนคติความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ต่อการดำเนินงานตาม

หลักธรรมาภิบาล เนื่องจากประสบการณ์ ความคิดของคนแตกต่างกันในแต่ละช่วงวัย ความสามารถในการมองปัญหา และตระหนักในปัญหาที่ต่างกัน ประสบการณ์ในการทำงาน ในการแก้ไขปัญหา และในการปฏิบัติงาน รวมทั้งทัศนคติที่มีต่อการดำเนินงานก็มีลักษณะที่ลึกซึ้งต่างกัน ย่อมจะมีความเห็นต่อนโยบาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่ละเอียดอ่อนแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ที่เข้าร่วมเป็นกรรมการ ยิ่งอายุมากขึ้นก็ยิ่งมีความคิดอ่าน ละเอียดขึ้น ประกอบกับการได้เห็นความเป็นไปในการดำเนินงานของเทศบาลมาหลายยุคหลายสมัย ย่อมจะมีการเปรียบเทียบ ได้ดีกว่าผู้ที่มีช่วงวัยที่น้อยกว่า

ดังนั้น คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุ ต่างกันจะมีประสบการณ์การเรียนรู้การทำงานร่วมกับเทศบาลต่างกันด้วย และรวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน โดยเฉพาะคณะกรรมการชุมชนที่มีอายุมาก จะเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานมาก และจะใช้ประสบการณ์นั้นตรวจสอบ ประเมินผลการทำงานของเทศบาลในด้านต่างๆ อย่างละเอียด จึงมีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลต่างกัน ตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีอายุสูงจะมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาให้การส่งเสริมและสนับสนุนการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการดำเนินงานของเทศบาลเมืองหนองคายให้มากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องของความโปร่งใสในการดำเนินงานและเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งพบว่ามีความเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ

1.2 จากการศึกษาจะเห็นได้ว่าคณะกรรมการชุมชนที่มีอายุมากขึ้นระดับความคิดเห็นจะละเอียด มองพิจารณาปัญหาจะลึกซึ้งกว่า ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเทศบาลเมืองหนองคายควรริบเร่งส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนให้มากขึ้น โดยเฉพาะคณะกรรมการชุมชนที่มีประสบการณ์น้อยควรเน้นให้ความสำคัญเป็นกรณีพิเศษ

1.3 การศึกษาพบว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงขึ้นระดับความคิดเห็นก็จะสูงขึ้นตามลำดับ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเทศบาลเมืองหนองคายต้องให้ความสำคัญของการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้ภารกิจการทำงานของตนเองให้มากที่สุดซึ่งอาจกระทำได้โดยการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารของเทศบาลเป็นระยะอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปกับการให้คณะกรรมการชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกภารกิจ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เพื่อค้นหารูปแบบที่ทำให้เทศบาลเมืองหนองคาย ได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรมีการศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการดำเนินงานเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับการวิจัยการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งจะสามารถพัฒนาการบริหารงานและการดำเนินงานร่วมกันเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY